

Dosarul nr. 2ra-1538/19

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud. M. Grosu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Guzun, G. Dașchevici, L. Pruteanu)

ÎNCHEIERE

31 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursul declarat de Mariana Cobzari, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Mariana Cobzari împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 222 cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate personală asupra imobilului

împotriva deciziei din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă:

La 02 iulie 2018 Cobzari Mariana, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, a depus cerere de chemare în judecată împotriva Cooperativei de Construcție a Locuințelor nr. 222 solicitând recunoașterea dreptului de proprietate personală a Raisei Supelneac, decedată la xxxxx, asupra apartamentului nr. xxxxx, situat în xxxxx.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la 19 ianuarie 1985 Raisa Supelneac a încheiat căsătoria cu Sergiu Budaianu, fapt trecut în registrul actelor de stare civilă sub nr. 8. Fiind membră a Cooperativei de Construcție a Locuinței nr.2 al blocului locativ nr.xxxxx din xxxxx, Raisa Budaianu (Supelneac) a dobândit cu drept de proprietate apartamentul nr. xxxxxx, cod cadastral xxxxxx, pentru care a achitat suma de 4588,72 de ruble, drept dovadă servind certificatul nr. 17 din 15 decembrie 1991, eliberat de Cooperativa de Construcție a Locuințelor nr. 2 și adeverința de înregistrare a dreptului de proprietate, eliberată de BIT Călărași. Prin dispoziția nr.190 din 30 decembrie 1991 a Primăriei or. Călărași s-a permis Raisei Budaianu (Supelneac) de a folosi spațiul locativ și s-a legitimat reutilizarea lodjiei în verandă, cu dimensiunile 1,10 x 6,00. Având în vedere că, acest imobil a fost dobândit în timpul căsătoriei, regimul juridic al bunului este proprietate comună în devălmășie. Pe perioada căsătoriei, Sergiu Budaianu și Raisa Budaianu (Supelneac) nu au avut copii. În relația de cuplu, între soți, au existat conflicte permanente, fapt pentru care Sergiu Budaianu a abandonat locuința comună, iar ulterior, peste mai mulți ani a înaintat în instanța de judecată acțiune privind desfacerea căsătoriei, fără a solicita partajarea averii comune în devălmășie. La 14 noiembrie 2002 căsătoria între Sergiu

Budaianu și Raisa Budaianu (Supelneac) a fost desfăcută, eveniment înregistrat sub nr. 221 în Registrul OSC Călărași, fapt confirmat prin certificatul de divorț seria D-IV nr.0008857.

Reclamanta a menționat că Raisa Supelneac a instituit tutela asupra nepoatei sale (Cobzari) Gherciu Mariana, care a locuit împreună cu mătușa sa o perioadă de timp. La xxxxx a decedat Sergiu Budaianu, fapt confirmat prin informația nr. 02-2-9180 din 31 mai 2018, eliberată de Agenția Servicii Publice. După abandonarea familiei și desfacerea căsătoriei și până la decesul său, Sergiu Budaianu nu a comunicat cu fosta soție sau rudele acesteia și nici nu a pretins la partajul averii comune în devălmășie. Mai mult, nici potențialii succesori ai defunctului, pe o perioadă de circa 5 ani, nu au înaintat o pretenție către Raisa Supelneac privind bunurile aflate în proprietate comună. Raisa Supelneac la 17 februarie 2017 a testat reclamantei Cobzari Mariana toată averea sa, pe care o va avea la data decesului, prin testamentul nr 4485, autentificat de notarul Teleucă Aliona. La xxxxx a decedat testatoarea Raisa Supelneac, fapt înregistrat cu nr. 87 de către Serviciul stare civilă Călărași prin certificatul de deces seria DC-IV nr. 1617749. În baza declarației Mariane Cobzari din 15 iunie 2018, de către notarul Valentina Boldurescu a fost deschisă procedura succesorală după decesul Raisei Supelneac și totodată, în vederea acumulării actelor necesare procedurii succesoriale, reclamantei i s-a eliberat certificatul de calitate de moștenitor testamentar. Conform informației din Registrul bunurilor imobile, dreptul de proprietate asupra apartamentului nr. xxxxx din xxxxx, cu numărul cadastral xxxxxx este înregistrat cu drept de proprietate comună în devălmășie după Sergiu Budaianu și Raisa Supelneac. Însă, luând în considerare că Sergiu Budaianu nu a solicitat partajarea averii comune în devălmășie în termen de 3 ani după desfacerea căsătoriei, acesta este decăzut din dreptul de proprietate asupra apartamentului litigios. O perioadă de 16 ani bunul imobil a fost întreținut exclusiv doar de către Raisa Supelneac, care a achitat pentru toată perioada impozitele și plățile comunale, a reparat și a întreținut imobilul în starea corespunzătoare, s-a comportat față de întregul bun cu diligență, fapt care a impus necesitatea intentării prezentei acțiuni privind recunoașterea dreptului de proprietate personală a Raisei Supelneac asupra întregului apartament.

Prin hotărârea din 18 octombrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central, acțiunea depusă de Mariana Cobzari a fost respinsă ca fiind nefondată.

Prin decizia din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Mariana Cobzari, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu și a fost menținută hotărârea din 18 octombrie 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Central

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că capacitatea de folosință a persoanei fizice este legată de existența ființei umane și constituie o calitate a oricărei persoane de a fi subiect de drept, titular de drepturi și obligații civile. Capacitatea de folosință este definită ca aptitudinea persoanei fizice de a avea drepturi și obligații civile, ceea ce constituie condiție necesară pentru a fi participant la diferite raporturi juridice. Ea reprezintă posibilitatea generală și abstractă de a fi titularul drepturilor și obligațiilor chile, fiind recunoscută în egală măsură pentru toate persoanele fizice fără nici o discriminare. Recunoașterea capacității de folosință în mod egal pentru toate persoanele se bazează pe principiul general care se aplică în întregul sistem de drept, precum și în dreptul civil, acesta fiind principiul egalității în fața legii. Astfel, capacitatea de folosință începe la data nașterii persoanei

fizice, care se dovedește cu actul de stare civilă - certificatul de naștere și încetează odată cu moartea acesteia. Fiind un atribut inerent ființei umane este firesc ca capacitatea de folosință să fie acordată chiar de la naștere și să fie indisolubil legată de existența acesteia. Apariția capacității de folosință nu depinde de vârsta persoanei fizice, starea sănătății, de posibilitatea realizării drepturilor și obligațiilor.

În sensul prevederilor art. 19 alin. (1) Cod civil, care prevede că capacitatea de exercițiu este aptitudinea persoanei de a dobândi prin fapta proprie și de a exercita drepturile civile, de a-și asuma personal obligațiile civile și de a le executa, instanța de apel a menționat că cererea apelantei-reclamante în sensul solicitat nu poate fi admisă, or, aceasta a solicitat recunoașterea dreptului de proprietate personală asupra imobilului moștenit după defuncta Raisa Supelneac, care a decedat la data de xxxxxx și conform certificatului din Registrul bunurilor imobile din data de 18 ianuarie 2017 dreptul de proprietate asupra bunului imobil cu nr. cadastral xxxxx, situat în rl xxxxx, este înregistrat după Sergiu Budaianu, decedat la data xxxxxx, cu care Raisa Supelneac era în divorț din data de 14 noiembrie 2002 (f.d. 19).

La fel, instanța de apel a precizat că Mariana Cobzari ca moștenitor de drept a defunctei Raisa Supelneac nu poate solicita recunoașterea dreptului de proprietate personală a defunctei Raisei Supelneac asupra bunului în litigiu, din motiv că acest drept a putut fi revendicat doar de către Raisa Supelneac în perioada când era în viață, iar după decesul acesteia, legislația prevede o altă modalitate de constatare a faptului care are valoare juridică.

La 24 mai 2019 Mariana Cobzari, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, a declarat recurs împotriva deciziei din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău solicitând admiterea recursului, casarea deciziei contestate și a hotărârii primei instanțe, cu rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului s-a invocat că instanțele ierarhic inferioare la examinarea cauzei nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată, fapt ce a dus la soluționarea greșită a cauzei.

În conformitate cu prevederile art. 434 alin.(1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 12 februarie 2019 și a fost expediată în adresa participanților la proces conform scrisorii la 18 martie 2019.

Completul menționează că recursul declarat de către Mariana Cobzari, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, la 24 mai 2019 este în termen, deoarece la materialele cauzei este anexat copia plicului poștal prin care se confirmă că recurenta a recepționat decizia contestată la 25 martie 2019. (f.d. 119)

Examinând temeiurile recursului declarat de Mariana Cobzari, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul drept inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau

aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În temeiul prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Mariana Cobzari, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul părții recurente cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă faptul că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a

considera inadmisibil recursul declarat de Mariana Cobzari, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat Mariana Cobzari, reprezentată de avocatul Tatiana Guțu, împotriva deciziei din 12 februarie 2019 a Curții de Apel Chișinău.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Ala Cobăneanu

Victor Burduh